СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 70. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 27 березня 1933. VOL. XLI. No. 70. Jersey City, N. J., Monday, March 27, 1933. THREE CENTS.

УКРАЇНЦІ! УКРАЇНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ! ЧЛЕНСЬКІ УДІЛИ ВІД ОДНОГО ДО ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ.

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО ПАВІЛЬОНУ І ВЛАШТУВАННЯ ВИСТАВИ! НЕХАЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ ЗБІРКИ НА УКРАЇНСЬКУ ВИСТАВУ БУДЕ ПОВНИМ УСПІХОМ!

ДАТКИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ:

UKRAINIAN CHICAGO WORLDS FAIR EXHIBIT
9300 COTTAGE GROVE AVENUE, CHICAGO, ILL.

НІМЕЧЧИНА ЗМАГАЄ ДО НОВОГО РОЗБОРУ ПОЛЬЩІ, КАЖЕ ПАДЕРЕВСЬКИЙ

НЮ ЙОРК. — Ігнац Падеревський, відомий музик і перший премієр відбудованої по війні Польщі, є затривожений приходом Гітлера до влади в Німеччині. Про ту справу говорив він обширніше з газетярами. І заявив, що Німеччина змагає тепер до такого самого поділу Польщі, якого допустилися Росія, Німеччина й Австрія в 1793 році. Він казав, що Німеччина наразі домагається звороту Данціга, потім забере назад Шлеськ, а ще пізніше Альзацію й Льотарингію, а потім Австрію, а вкінці возьметься знищити Польщу. Новий розбір Польщі це є властива ціль Німеччини.

На думку Падеревського, треба Европі задержати сильну Польщу, бо без такої Польщі не буде спокою в Европі. Польща мусить мати доступ до моря й не може бути якоюсь маленькою й слабою державою. Падеревський пригадує собі, що в 1919 р. Німеччина була проти того, щоби приділити Польщі забагато земель. Тоді казали Німці, що в той спосіб побільшена Польща буде місцем збільшеного числа жидівських погромів. Та тепер, говорив Падеревський, в Польщі погромів нема, але зате є вони в Німеччині.

Падеревський взивав теж Францію видержати на протигітлерівськім становищу й піддержувати Польщу. Він казав, що коли Франція покине Польщу, то затриюмфує Гітлер. А в той спосіб скріплена Німеччина буде найбільшим нещастям Франції.

Падеревський є далі того переконання, що Німеччина не хоче погодитися з Польщею в справі Данцігського коридора й доступу до Східної Прусії. Він каже, що Німці бажають собі, щоби та рана далі ятрилась, поки вони не стануть такими сильними, що зможуть силою відобрати назад Данціг.

Падеревський закінчив інтервю тим, що ми живемо в таких неспокійних часах, що хоч ніхто війни не бажає, то вона всетаки може вибухнути кождої хвилі.

СПЛАЧУЮТЬ ПОДАТКИ.

НЮ ЙОРК. — Місто стягнуло в новім році, до дня 23 березня, титулом податків $29,609,706.21, себто $1,604,237.07 більше ніж у тім самім часі минулого року.

ПРОТИ БАР.

ОЛБАНІ. — В проєкті говернора Лімена в справі контролі продукції й продажі 3.2% пива нема дозволу на відчинення бар старого типу. Зате пропонується відчинення пивних огородів.

МІЧЕЛ ОБЖАЛОВАНИЙ.

НЮ ЙОРК. — За тиждень відбудеться перша розправа проти Чарлза Мічела, бувшого президента „Нешенел Сіти Бенк", за те, що ухилявся заплатити в 1929 р. доходовий податок на суму $573,-312.81.

Адвокат Мічела старався відтягнути розправу, щоби можна було зібрати матеріяли на оборону, та суддя не згодився на відрочення. Мічел заявив, що він не винуватий.

ДОМАШНІЙ ВИРІБ ПИВА ЗАБОРОНЕНИЙ.

ВАШИНГТОН. — По 7 квітня, коли то буде допущене законно 3.2% пиво, не буде дозволено виробляти пиво вдома навіть тоді, коли воно матиме менше ніж 3.2% алькоголю.

ПРОГИБІЦІЯ Й БІБЛІЯ.

ВАШИНГТОН. — Підчас сенатського переслухання в справі пива дійшло то того, що сухі взялися цитувати біблію. Місіс Водлі, представниця „Вімене Крісчен Темперенс Юніон", заявила сенаторови Тайдінґсови, що при тім переслуханню „жінки почувають себе так, як ті жінки, що були при розпиттю Христа, бо так тут розпинають сухі закони". Сенатор відповів, що йому здається, що ця замітка відноситься до Чоловіка, котрий перемінив воду у вино. „Я говорю про Того, що Його розпнято", відповіла місіс Водлі. „Алеж це був той самий Чоловік!" — відповів сенатор Тайдінґс.

КАРДИНАЛ НА СВЯТІ З ЖИДАМИ Й ПРОТЕСТАНТАМИ.

НЮ ЙОРК. — Кардинал Гейз відкриє „Святу Годину", яка буде влаштована в неділю, 2 квітня, в „Мюзік Гол оф Реді Сіти" заходом протестантів, жидів і католиків. Буде це цивільна, патріотична й релігійна маніфестація тих ідеалів, які видвигнули папа Пій IX у своїй енцикліці, а президент Рузвелт у своїй інавгураційній бесіді.

„Свята Година" буде означати відчинення Святих Дверей у церкві св. Петра в Римі, а отворення цих Дверей означає отворення Святого Ювилейного Року в память 1900 роковин смерти Ісуса Христа.

ҐРІН ПРОТИ ПРОЄКТУ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Плян залиснення й занганжування до цього 250,000 робітників, як це пропонує президент Рузвелт, є, на думку Виліма Ґріна, невідповідний, бо заносить фашизмом, гітлеризмом і совітизмом.

ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК У ПОЛЬЩІ.

В клімонтовських майнах застрайкували понад 700 майнерів, які протестують проти зменшення їм платні та проти затоплення водою тих майн, які не дають прибутків їх власникам. Майнери вже кілька днів залишаються під землею й до останнього дня відмовляються приймати їжу.

ЗНАЙШЛИ ВЕЛИКИЙ СКАРБ.

Варшавські газети принесли вістку, що один дідич викопав на чужому полі великий скарб, в якім знаходилося 1,300,000 рублів золотом. Скарб представляє 700 тисяч долярів. Перед кількома тижнями дідич приїхав до Варшави і при допомозі адвоката розпочав переговори з міністерством скарбу щодо поділу знайденим добром. Однак міністерство скарбу заявило, що цілий скарб належиться тільки державному скарбови. Тоді дідич заявив, що не виявить свого назвища, ані не скаже, де той скарб знаходиться.

Тимчасом у тій справі зайшов зворот, що надає їй карний характер. Дідич відкопав потайки скарб, переніс на свій ґрунт і закопав біля своїх будинків. Опісля уладив спеціяльне електричне світло і як день так ніч, на зміну зі своїми синами, держить сторожу над золотом, щоби ніхто його не загарбав. Одночасно ведуться дальше переговори з міністерством. Показалося, що золоті гроші закопала в часі світової війни при відступі російська армія, щоби не дати їх у німецькі руки. Скарб віднайшов син дідича, абсольвент гімназії. Знаходиться він у скрині від артилерійських стрілен. Кажуть, що в останньому часі прокуратория годиться поладити справу мировим шляхом.

ЯЛИЦЯ, ЯКА МАЄ 1300 ЛІТ.

Згідно з загально розповсюдненим у Японії переданням росте там в околиці Карасакі ялиця, посвячена богині Ваке Маса Гіме. Ту ялицю засаджено правдоподібно за цісаря Ніоні між 269—641 по Христі. Вона числить тепер 1,300 літ. Згадана ялиця є 75 стіп висока, а її обвід виносить 37 стіп. Галузя її затіняє простір около 10 акрів, а для його піддержки потреба 380 підпор. Це дерево є місцем щорічних торжеств, які відбуваються в липні. В часі тих торжеств не вільно нікому дотикатися згаданого дерева. Падаючі шишки згадаэного дерева. Падаючі шишки тої ялиці продають як святощі.

ВАРШАВА ЗНОВУ МАЄ АФЕРУ.

У Варшаві арештовано на приказ прокураторських властей 45 осіб у звязку з викриттям бранкової афери. Між арештованими є багато кандидатів, що старалися нелегальним шляхом звільнитися з війська.

„ІНВАЗІЯ" НІМЕЦЬКОГО КАПІТАЛУ.

Відколи криза почала все міцніше добиратись до шлеського робітництва, відтоді голосніші стали алярми про силу німецького капіталу в гутничому і вуглевому промислі. Тепер знову зняли крик у Познані. І то не хтобудь, а сама Промислово-Торговельна Палата. Мовляв, німецький капітал влазить у всі клітини познанського й поморського промислу і нищить суто-польські підприємства, що не можуть дістати кредитів. Про те, чи того роду „підмінування західних кресів" є справді таке небезпечне для Польщі чи ні, не беремось писати, зате трудно добачити в цьому причину до нагінки, яку веде рівночасно тамошня преса проти господарської самопомочі німецького населення у рямках кооперації. Це вороже відношення Поляків до німецького кооперативного руху слідне було в літі м. р., коли цей рух підрахoвував на зізді свої досягнення. Подібне діється тепер, а передовсім усе цевдоволення звертається проти молочарської кооперації Німців у Польщі. Ціла їхня вина в тому, що вони мають у Познанщині і на Помор'ю 121 молочарських кооператив, які переробляють річно 217 міл. кг. молока (так пише „Кур'єр Познаньскі"), а польських молочарських кооператив є тільки 62, що переробляють разом усього 191 міл. кг. молока. Польська преса докоряє Німцям, що молоко беруть від Поляків, зате в члени їх не приймають.

ПРОЦЕС ЗА ФАРАОНСЬКУ МУРАШКУ.

Перед берлінським судом праці відбудеться цікавий процес, у якому один молодий лікар обвинувачує місто Берлін і жадає відшкодування за цю хоробу, якою цей лікар нібито заразився в місккій лічниці ім. Вірхова. В цій лічниці загніздилися від кількох літ занесені з горячого підсоння т. зв. фараонські мурашки; ці 2 міліметри великі комашки не дали викуритися з лічниці ніякими середниками. Молодий лікар твердить, що ці мурашки дісталися з їжею йому до шлунка і заразили його якоюсь хоробою. Німецький фаховець, проф. Ціман, каже, що він у своїй довголітній практиці в горячім підсонні не бачив ніколи, щоби ці мурашки були носіями якихнебудь заразливих недуг.

СТШЕЛЬЦИ ПРИ ПРАЦІ В ТУСТАНІ.

Дня 5. лютого ц. р. загостили стшельци з Хоростцова на весілля до Степана Чуйка. В часі весілля згасили лямпу, вилляли воду, а зі стола пропав „колач". Того самого дня на весіллю в Степана Чавяка скрутили колодку при скрині і забрали три бохонці хліба. В Дарки Слободян вибили вікно й хотіли зісти „гишки".

20-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТИ У БРАЗИЛІЇ.

Дня 22. грудня 1932 р. минуло 20 літ від появи першого числа першої української газети у Бразилії, католицького тижневика „Праця". З новим роком „Праця" вступила в 21-ший рік життя і труду на національно-церковний ниві, у далекім місті Прудентополі, у провінції Парана, в Бразилії, у Південній Америці. Це успіх піонірської праці галицьких Українців на еміграції в новому світі.

З СОВІТСЬКОЇ ДІЙСНОСТИ.

Косарі вийшли на роботу з села в 7.30 год. рано. Дорога з села на поле забрала 1 годину 5 мінут. Прийшли до покосів, сидять, курять — це тревало 1 год. 14. мін. Посиділи, покурили, пішли до коней — це тревало 20 мінут. Запрягли коні — 19 мінут. Приїхали на місце праці — 27 мінут. Приїхали; бригадира нема; ждуть на нього — 1 год. 31 мін. Бригадир прийшов, намащують і уставляють косарку — 15 мінут. Відтак бригадир відійшов, знов ждали — 40 мінут. Вкінці він прийшов; до цього часу ціла бригада, яка мала косити, де є 27 людей, нічого не робила. Працював лише кухар — варив обід. Пізніше падав дощ — дві години. По обіду працювали 55 мінут. Потім обідова перерва. Кухар свою роботу скінчив. По обіді так використали час: косили 1 год. 19 мін., курили 15 мін., косарка стояла через несправність ножів 7 мінут, запрягли коней та їхали до села — 1 год. 30 мін. 5 мін. Косили за цілий день 2 год. 14 мінут.

191 ЗАЛІЗНИЧИХ КАТАСТРОФ У ДОНЕЦЬКІМ БАСЕЙНІ.

„Ізвестія" пишуть, що положення на совітських залізницях мимо драконських зарядженв центральної влади не поліпшилося. В грудні 1932 р. зареєстровано в Донецькому Басейні 191 залізничих катастроф. В більшости випадків вискочили вагони із шин через неправильне наставлення стрілки або засмічення залізничих шляхів, в 15 випадках було причиною катастрофи невміле маневрування, в 35 випадках — лихий стан льокомотив.

В одній з катастроф розбився вагон зі сірими медведями; цей транспорт медведів остався без опіки. Всі звірята погинули.

ГРАБУНКОВЕ ВБИВСТВО.

В Опірці арештовано М. Комара та його жінку Евгенію, що вбили Кирила Тукала, реемігранта з Франції. Тукало удержував любовні зносини з жінкою Комара. Щоби його позбутися й забрати його гроші, вона намовила свого чоловіка спрятати Тукала. В ночі, коли він сидів у їхній хаті, кинулися обоє на нього й убили колами.

ПОЛЬСЬКИЙ СУДОВИЙ ТЕРОР ПРОТИ УКРАЇНЦІВ

СУДОВІ РОЗПРАВИ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СТАЛИ СИСТЕМОЮ ЛЯЦЬКОГО ТЕРОРУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Тепер відбувається кілька судових процесів, виточених проти Українців за приналежність до Організації Українських Націоналістів та до УВО. Вже стало системою, що кождого свідомого й активного Українця польська влада арештує, замикає на кілька місяців до вязниці, а потім старається знайти вину, за яку можна поставити арештованого перед суд. Звичайно більшість стараються обвинуватити в приналежности до ОУН, або до УВО, за що польські суди дуже тяжко карають.

Одна з таких чергових розправ відбулася в Стрию, де перед суд присяглих були поставлені Українці: М. Бутримок, С. Денків, О. Нечай і Г. Соколик. Всі вони молоді селяни з Бережниці Королівської. Обвинувачено їх у приналежности до УВО. Трибунал, на підставі рішення присяглих суддів, засудив М. Бутримка на два роки тяжкої вязниці, а всіх інших звільнив від вини й кари, після того, як вони відсиділи кілька місяців тяжкої слідчої вязниці, зазнавши ляцьких „допитів".

НІМЕЦЬКІ ЖИДИ ПРОСТУЮТЬ НАКЛЕПИ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Центральна Юнія Німецьких Громадян жидівської народности видала заяву, що всі повідомлення закордонної преси про масакру Жидів гітлерівцями, про масовий терор проти Жидів та численні вбивства їх є звичайною вигадкою закордонної преси. Траплялися лиш окремі випадки ексцесів, але не було масового терору проти Жидів, німецьких громадян.

Юнія твердить, що німецький уряд старається всіми способами підтримати порядок і не допустити до нових ексцесів. Гітлер наказав своїм однодумцям не допускати до ніяких індивідуальних актів розправи зі своїми противниками, чи з ким іншим.

ВІДЕНЬ БЕЗ ҐАЗЕТ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Всі складачі ґазет застрайкували на знак протесту проти впровадження цензури на газети. Дві робітничі газети були останніми часами конфісковані по 6 разів під ряд. Тоді уряд дав наказ, щоб до виходу газет з друкарень їх давали до цензури. Проти цього друкарі оголосили страйк.

Відень без газет почуває себе дуже нервово, особливо в часі, коли було багато розмов про те, що фашисти готуються захопити владу в свої руки. Тепер навіть уряд не може друкувати своїх повідомлень до населення.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ ЗЛЯКАВСЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ.

ВАРШАВА (Польща). — Граф Юрій Потоцький відмовився від поїздки до Риму, куди він був призначений амбасадором Польщі. Він заявив, що тому, що Італія тепер веде активну політику за ревізію мирових договорів, він почувається, що не справиться там зі своїм завданням. Польща виступає рішуче проти ревізії.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВНОГО ЗВІЛЬНЕННЯ АРЕШТОВАНИХ.

ЛОНДОН (Англія). — Головний уповноважений фірми Метрополітен-Вікерс, Алан Монкгавз, повідомив свою фірму з Москви, що треба домагатися звільнення всіх арештованих радянською владою інжинірів, як англійських так і російських, які були на службі компанії. Всі арештовані однаково невинні в тих провинах, які їм приписують.

Фірма повідомила Монкгавза, щоб він домагався звільнення арештованих без грошевої поруки, як невинно арештованих, а коли це не вдасться, щоб добивався звільнення на поруки всіх разом інжинірів Англійців і Росіян.

ПОСОЛ ВІДВІДАВ АРЕШТОВАНИХ.

МОСКВА (СССР). — Британський посол у Москві, Овей, відвідав арештованих англійських інжинірів. Справу з грошевою порукою за них уже полагоджено й вони скоро вийдуть на волю. Посол висловив гадку, що до суду не прийде, бо всі арештовані не поповнили ніякого злочину.

ТУРЕЧЧИНА ЗА ЗМІНУ ЛЬОЗАНСЬКОГО МИРА.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — На мировій конференції в справі розброєння Англійці поставили домагання ревізії всіх мирових договорів у тій частині, яка торкається збройних сил країв. Турецька делегація доставила домагання, щоби зревідовано також ту частину льозанського договору, яка торкається демілітаризації проливів Дарданельського та Царгородського.

Турки домагаються, щоб ці проливи знову вернулися під мілітарну контролю турецької держави. Але в мирні часи вони залишаються відкритими для плавби торговельних кораблів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН ТОРГ УКРАЇНОЮ?

В німецькій газеті „Дер Шварце Зендер", що виходить у Майні, появилося звідомлення про розмову німецького міністра заграничних справ Герінга з французьким послом у Німеччині Франсуа Понсе. Донесення цікаве тим, що відноситься до України.

Як каже „Дер Шварце Зендер", Герінґ зробив в імени Німеччини пропозицію Франції, щоби вона заявилася за відданням польського коридора назад Німеччині. Польща за те мала би дістати відшкодовання в цей спосіб, що вона мала би окупувати всю ту Україну, що належить тепер під Москву.

Стільки донесення газети „Дер Шварце Зендер".

Перше питання, яке кидається при читанню донесення, це питання: чи правдиве це донесення?

Відомо, незбитих доказів на те, що таку пропозицію Німеччина зробила, нема, бо пропозиція має всі признаки такої міжнародньої інтриги, яку звичайно держиться в тайні, бо колиб її проголосили світови, то всі чинники, заінтересовані в поваленню пляну, зараз лучили би свої сили для його повалення.

Не маючи безпосередних документальних доказів, треба дивитися, на скільки можна припустити, що таку пропозицію роблено. Що Німеччина хоче дістати назад польський коридор, загально відоме. Що вона знає, що це її не обійдеться без поважних жертв, теж відоме. Знав це старий уряд, знає це й теперішна диктатура „націс". Тільки, що „націс" є багато сильніше заінтересовані в добуттю коридора, бо вони обіцяли його Німцям добути, коли Німці віддадуть їм державну владу. Знають теж Німці, що війною Німеччині добути коридора тяжко, бо Німеччина розоружена, а її вороги зоружені від стіп до голови. Отже нічого не лишається, як тільки добути коридор дипльоматією, обіцянками, вимінами інтересів і тим подібним.

Правда, Німеччина могла би знати, що захопленням України Польща подавиться, як щупак, що ковтає свого брата, але й за це Німців голова не болить. Моглиб вони здержатися від такої інтриги хіба зглядами на Українців, якби такі в Німеччині були. Та таких живих зглядів у Німеччині не було багато. У Німеччині курсували ріжні пляни погодження Франції з Німеччиною коштом „сходу", відомо з давна. Демократії на такі пляни згодитися не було легко з огляду на відому опозицію Українців до такого торговання українською територією, але в найновішім уряді Німеччини зглядів для волі народів нема багато.

З тих причин, хоча доказів на те, що таку пропозицію зроблено нема, вістку не можна вважати за неможливу. Українцям треба дивитися добре, як того рода торг відібється на їх шкірі.

ПОДІЛ РОСІЇ

Російські патріоти закликають своїх компатріотів боротися проти визвольних змагань поневолених народів.

(4)

Нищення культури України.

Що дала українській культурі Москва? В княжих часах Україна була одною з найкультурніших держав Европи. Про це тепер нема інших думок. Татарський погром київської держави привів до тимчасового занепаду української культур, але вона кождого часу, при найменшій нагоді, відроджувалася. Не зважаючи на несприятливі обставини й чужоземний гнет, Україна, вже в козачих часах, знову вибилася в перші лави культурних европейських народів. Ось уже в 1653 році син антіохійського патріярха Макарія, Павло Аленський, котрий відвівло Алепський, котрий відвідав був Україну, пише про неї таке:

„Люди вчені, кохаються в науках та законах, гарні знавці реторики, льогіки та всякої фільософії. У них там розглядають рідні поважні питання, що потребують досліду... Починаючи з Рашкова, по всій козацькій землі — пише він — дивний та гарний факт спостерігали ми: всі вони, за малим винятком, грамотні; навіть більшість їх жінок та дочок уміють читати й знають порядок служб церковних та церковні співи; священики навчають сироти і не дають їм тинятися неуками по вулицях... А дітей у них більш ніж трави й усі діти вміють читати, навіть сироти... А в Київі є сила дуже гарних козацьких малярів, великих знавців свого діла, що вживають усяких хитрих та розумних вигадок, щоби зняти правдиві портрети з людського обличча".

Тому й не диво, що коли в Київі повстала українська Могилянська Академія, то вона скоро стала першорядною високою школою в Европі, до якої на науку потягнулися й чужинці. Навіть московський цар Петро Перший посилав Москалів на науку до цієї академії й писав до патріярха в 1698 році: „Наставляють у нас священиків, які грамоти мало вміють, а тому для науки треба хоч 10 хлопців післати в Київ у школи". Між іншими в Київі вчивсь і знаменитий російський учений Ломоносов.

А про Москву дослідник її культури, проф. Пипін, пише, що там були: „церковний фанатизм, ворожість до науки, упертий застій, моральне здичавіння й жорстокість". А в іншому місці він так характеризує Московщину: „Захоплена завданням створення держави, Москва все більше замикалася в свому виключному світогляді. Москва разом з тим попадала все більше в ту релігійну нетерпимість, котра мусіла замкнути її китайським муром від ріжних чужоземців та іновірців, породжувала в неї крайню національну зарозумілість і врешті перегороджувала дорогу до просвіти".

Тому й не диво, що панування Москви над Україною довело до того, що український нарід під Росією став чи не найбільшим анальфабетом серед усіх народів Европи. А ось подивіться, що говорять факти про українську народню освіту. Ми вже вище подали те, що писав Павло Алепський про грамотність Українців, а тепер ще пригадаємо, що навіть під пануванням Москви, коли гетьманщина вже доживала останні свої дні, як показує румянцевський перепис 1740—48 років, у сімох полках Гетьманщини було 866 шкіл на 1,094 оселі. Тоді одна школа припадала на 746 душ населення, або на 70 дітей шкільного віку. Отже тоді майже всі діти могли вчитися в школах. Зате через сто років панування над Україною Московщини в тій самій частині України були вже лише 52 школи, або одна школа припадала на 670 дітей шкільного віку, та й ті школи вже були з чужою для українських дітей мовою московською.

Як тільки революція скинула з української культури московські пута на Україні, то негайно серед нашого народу почався нечуваний в інших народів культурнийи рух. Придавлений московським „латем" потяг Українців до культури вибух вульканом і вся Україна в кількох місяцях була вкрита українськими нижчими, середніми й навіть вищими школами. Почали організуватися десятками кождого дня „Просвіти", Українські Клюби, „Українські Хати"; видавано газети й журнали; а книжкове видавництво відразу досягло казкових розмірів, коли порівнати з тим, що було перед революцією. Український кооперативний рух за один рік виріс до таких розмірів, що його вже порівнювали з найстаршою й найліпше розвиненою англійською кооперацією. Українські села, містечка й міста відразу були вкриті рясною сіткою ріжних кооператив, які багато уваги присвячували також культурній праці серед населення, даючи йому велику матеріяльну та ідейну підтримку.

Та нова навала, тепер уже червоної Москви, перервала цей процес культурної й економічної розбудови України, бо вона знову обернулася в кольонію Москви.

(Конець буде).

ЧОГО ОЧІКУЮТЬ УКРАЇНЦІ ВІД СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШІКАҐО?

Коли судити по дописах в американсько-українській пресі, то мається враження, що американські Українці не здають собі докладно справи з того, які користи принесе нам доцільне урядження Української Вистави в Шікаґо. Тесаме можна зауважити і в приватній розмові з нашими людьми. Навіть наші інтеліґентні верстви і бизнесмени питаються неораз: На що видавати таку суму гроша? Що властиво ми можемо показати на тій Виставі? Чим можемо заімпонувати Американцям? Яка користь з цього для нашого народу? Чи лише крихітка цієї пропаганди? Такі і т. п. питання завдають собі й іншим наші люди, з котрими доводиться мені стрічатись. У пресі пишуть дописувачі про вагу Вистави з пропаґандивного боку. Згадують теж про наше мистецтво, вишивки і т. п., немовби ціла Вистава полягала лише на експонатах народнього мистецтва і народнього культу.

А з господарського боку? Не маємо чогось своєрідного, чим би могли похвалитися і на що знайшли би збут в Америці, кажуть деякі.

Тимчасом західньо-українська вітка нашого народу очікує від Світової Вистави дещо більше. Пропаґанда, добра річ. І край наш її потребує, та не менше потребує він і „бизнесу". Що має старий край такого, на що шукав би покупців? Зачнемо по черзі.

Український Молочарський Союз „Маслосоюз" потребує ринку збуту на масло, бриндзю і сушені гриби. На перший погляд здається, що в Америці того товару досить і нема надії на експорт тих продуктів. Та в торговельному світі так, що хоч Америка масло вивозить то й довозить. Українське масло зі знаком „М. С." знайшло право горожанства на баґливім ринку в Анґлії й Австрії і виперло звідтам масло данське. До війни називали Віденці наше масло „ґаліцьким смаровилом", а тепер питають за ним. Має старий край ще й бриндзю, за яку досі Америка не знає. Чеський молочарський фахівець, проф. Лякса, досі твердить: „Українці мають найкращу бриндзю в світі не тому, що мають расові вівці, але прегарні карпатські полонини з питомою їм пашою". Отже секрет доброї якости бриндзі полягає в нашій карпатській рісні. Те саме дається примінити і до наших грибів. Минулого року писав мені шеф-хемік „Маслосоюза" інж. Лукашевський, чи не можна би вивозити в Америку сушених грибів. Знайдіть нам там ринок збуту—писав він. Якже й його знайти чоловікови, що ні часу ні звязків не має. Запитав я кількох наших гросерників, чи не купили би того добра разом, та де там! А знаю, що польська "Baltic Trade Co." продає річно 5 вагонів грибів у самім тільки Шікаго, а консумують їх і Українці. Що наше масло, бриндзя і гриби можуть знайти в Америці ринок збуту, наведу такий примір. Чеський консулят у Шікаго має торговельного аташе, інж. Тврзіцького, з яким довелося мені недавно говорити. За його даними, Чехословаччина вивозить до Америки словацьку бриндзю і „сиречки". За 1932 рік вивезла вона цих продуктів за 1½ міліона долярів. Цього замало, пояснив він, бо бриндзю і „сиречки" зїдають дотепер американські Чехи. По його словах, чехословацький уряд хоче навчити Американців їсти бриндзю і сиречки, а це він осягне по знесенню прогибіції. Сиречки це сир форми і величини срібного доляра, спеціяльно закващений, який викликує велику спрагу. Вже тепер шукають Чехи за збутом хмелю.

Відомим є, що секрет виробу доброго пива полягає на відповідній якости ячменю і хмелю. Чехи мають одно і друге; мають і добре пиво.

Зі знесенням прогибіції в Америці отвориться ринок збуту й для хмелю. Західня Україна продукує хміль першої якости, а іменно на Волині. Волинський хміль дорівнює жатецькому, який є на першому місці. Плянтація хмелю на Волині приносила нашим селянам до війни гарний дохід, та під теперішню хвилю не поплачується і селяни масово покидають займатися нею.

Західня Україна чекає також на покупців лену і конопель. Відомим є, що лен і конопле є важними промисловими ростинами, які не всюди удаються. Перше місце в управі лену і конопель займають прибалтійські держави, Латвія, Литва й Естонія. Латвійський лен має славу найкращого у світі і за нього найкраще платиться.

Український лен і конопле, чи їх сурогати, перепродують польські купці латвійським, а ті висилають їх на заграничний ринок як продукти латвійські, вія Риґа. Існує вправді у Львові кооператива „Полотно", яка займається купном і перепродажею прядива, та з браку торговельних звязків із заграницею ледви животіє. Отже наш лен і конопле мають в Америці давно вже купців, та приходять тут під іменем "Made in Latvia". Я сам оглядав величезні припаси т. зв. латвійського льняного прядива фірми Інтернешенел Гарвестер у Шікаго. З цього прядива виробляє згадана фірма шнурки і полотна до сноповязалок (байндрів).

Це лише коротко про те, чого очікують західньо-українські селяни від Світової Вистави в Шікаго, щоби могли поліпшити свою долю і розбудуватись економічно. Чехословацькі, латвійські і болгарські торговельні аташе шукають ринку збуту на бриндзю, сиречки, хміль, лен і на молочний болгарський „погурт", і цей ринок знаходить.

Українська Всесвітня Вистава, якщо вміло підготована і переведена, буде не лиш амбасадором пропаґанди української справи, але й торговельним аташе для продуктів нашої, „молоком і медом" текучої вітчини. Щоби наша участь у Всесвітній Виставі в Шікаго була дійсно такою, треба нам, американським Українцям, про це постаратися. В який спосіб? **Іменуймо Українську Всесвітню Виставу в Шікаґо амбасадором пропаґанди і торговельним аташе, зложенням обильних жертв на ту ціль. Зробім це негайно, бо скоро може вже бути запізно. Не чекаймо, аж виб'є дванацята година.**

Степан Куропась.

В. Кедровський.

ПАМЯТИ ВЕЛИКОГО АРТИСТА

(Спомин з минулого).

5)

На девяту годину ранком, коли вже починають всі установи урядувати, я приїхав до Херсону. Тут через свої звязки добився, що десь в 11 годині „ісправнік" Четиркін приняв мене й мого протектора в себе в канцелярії. Я просив дозволу поставити песу в неділю, бо вже все приготоване, а пристав ще „не рєшілся" дозволити нам її. Мій протектор запевнив, що це властиво „невінное развлеченіе молодежі" й лїпше, щоб вона виставляла песи, дозволені цензурою, ніж читалаб революційні памфлети; а для народу лїпше, коли він буде слухати й дивитися на песи „дозволені цензурою", ніж прислухуватися до ріжних революційних пропаґаторів та читати протиурядові прокламації. Нарешті запевнення „в благонадьожности" молоді, що грає в песі, помогло тому, що на моїм примірнику песи „ісправнік" написав „Разрєшаю".

Сонце вже було на заході й спека почала спадати, коли я виїхав назад до Батурини на ровері. Десь біля півночі я приїхав до своїх товаришів і на радість усім показав примірник з сакраментальним „Разрешаю. Ісправнік Четиркін". На другий день ми рано мали йти до пристава, щоб просити його на підставі дозволу начальника повітової поліції, дозволити нам поставити песу. Та ранком я переконався, що правдивою є поговірка наших херсонських селян, що „лісапет (ровер) гарна штука, але біда, що на нім с... іде, а ногі біжать". Я почув, як тяжко тим ногам „бігти", бо вони боліли так, що я не міг навіть стояти на них, а тому до пристава не пішов. Товариші казали, що пристав вилаяв їх усіх, а мене обіцяв „запороти", або „вигнати геть з Батурини"; але дозвіл дав, бо очевидно не вважав можливим противитися волі свого начальства, або показатися більше пильним, ніж саме начальство.

Цілий день у пятницю й суботу я приходив „до себе" зі своїми ногами, а ввечері ми відбули генеральну пробу. Те, що пристав не давав нам дозволу на виставу, уже скоро поширилося по Батурині й околиці по Березнеговатім, а тому на виставу звилося стільки людей, що довелося відчинити двері в сіни й на двір, розчинити вікна й поставити біля них лави знадвору, щоб люди з подвіря слухали слів артистів. Крім того ще й песа ця була дуже близького характеру для нашого хлібороба. В ній трактується справа селянської кооперації та переселення на Сибір. Саме тоді знаний український кооператор Микола Левицький, артільний батько, пропаґував на Херсонщині утворення селянських сільсько-господарських кооператив, які звалися артілями. В песі І. Карпенко-Карий, особистий приятель М. Левицького, провів порівнання між тими селянами, які послухали свого вчителя Мирона й склали таку артіль, і між тими, які послухали урядових агентів і помандрували на Сибір, на „дарові землі". Селяни, що лишилися дома, розгосподарювались, а ті, що пішли на Сибір, не знайшли там того багацтва, якого шукали; крім того умовини некультурного сибірського життя та туга за рідним краєм, туга за сонцем і чудовим повітрям України, нищили їх життя. Тенденція песи була проти урядових заходів виселяти з України селян на Сибір і, здається, її цензура перепустила лише через те, що її послано на цензуру частями і під ріжними назвами та до цензорів у ріжних містах.

Наші глядачі з великим ентузіязмом стрінули песу й гучними оплесками витали появу на сцені Мирона, пропаґатора артілів, а також колишнього неробу, а тепер доброго господаря Купріяна. Тут глядачі, як кажуть, наочно побачили артість артілів і небезпеку перенесення на далекий Сибір. Песа кінчається смертю Мирона від сухіт, а в останню хвилю лікар каже, що клянеться віддати себе на службу Мироновій ідеї. Та сталася маленька пригода. Лікар сказав своє останнє слово тихо; воно не зробило відповідного ефекту, а крім того й завіса наша не спадала. Хвилину всі „артисти" не знали, що робити. Та тут я, що грав Купріяна, вирвався наперед і вигукнув: „Клянуся, що все життя своє віддам на служення твоїй ідеї і на боротьбу за землю і волю!" Завіса впала, а серед слухачів піднявся такий галас „браво й славно", що, здавалося, поваляться стіни салі. Оплески довго не вгавали. Треба знати, що це було в часах, коли революційні настрої вже опановували остаточно селом і тому селянство так зареагувало на знайомі йому „підпольні" гасла.

Пристав, який сидів увесь час у салі, прилетів за лаштунки червоний, як рак, домагаючись книжки, щоби побачити, „где написано про эту землю і волю". Та суфлер постарався втекти з театру, а пристава обступили гарненькі дівчатка „артистки" і їх приятельки та почали заспокоювати його гнів, „поки знайдуть книжку", щоби показати, що цензура цих слів не викреслила. Пристав був ласий до дівчат і молодиць, а тому поволі „заспокоївся" й лише сказав, щоб йому завтра принести книжку. Книжки ніхто з нас не носив, але вже більше ми не могли там робити представлень до самої революції 1906 року, а мене пристав „попросив" поїхати на хутір до діда, який був не в його районі, а за 80 верств над Інгулом. Довелося їхати туди, звідки також незабаром „випросили" мене до міста, але вже за інші пригоди, як „неблагонадьожного", якому не місце серед селянства.

Отсе я тут розповів, щоб хоч трошки висвітлити те, в яких умовинах тоді ширилися на Україні народні представлення, як на них реаґувало населення й що джерелом та огнищем таких представлень був театр М. Кропивницького, Садовського, Гайдамаки та інші, а песи І. Карпенка-Карого селянство стрічало з захопленням, бо вони завжди трактували теми з селянського родинного, побутового, чи соціяльного життя. Сам автор був великим знавцем селянського життя й малював його правдивими й дуже яркими барвами.

* * *

Революція 1906 року трохи знесла пута для українського народу, а зокрема для його мови. Для нас, молоді, зявилося нове поле праці, а то створення місцевих просвіт, хорів, кооператив, видання книжочок для народу й навіть спроба свого „письменницького" пера в започаткованих газетах „Рада", яку видавав своїм коштом, тисячами бурлів доплачуючи до неї, Е. Чикаленко; „Рідний Край", який видавала сестра Драгоманова, Олена Пчілка; „Дніпрові Хвилі", які видавала Дніпрова Чайка (Василівська), „Рілля" та ще деякі. Разом з тим ожили професійні українські театри та театри аматорські в містах і по селах. Грати на українській аматорській сцені вже не було до певної міри „геройством" і „відвагою" та здавалося декому з нас уже не такою важною справою. Активніші й неспокійні елементи почали горнутися до політичного життя та до активнішої культурної діяльности.

(Далі буде).

ВІРЮ!

Ніщо намарно не йде!
І наші труди й болі
Пропадуть і сонічко зійде,
Засвітить ясно в полі.

І темні хмари розжене,
Сріблисті роси-сльози,
Воно земленьку убере
В запашні рожі й бози.

Минає все, минеться й зима!
Мріймо про це, що й люди,
Вірмо, що прийде ясна Весна
І всім нам Воля буде.

Дм. Захарчук.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

IS UNITY POSSIBLE?

Many letters, that encouraged cooperation amongst the Ukrainian people of America, sent in by various readers, were published by the "Svoboda." These letters occasionally foster good ideas, but the writers do not seem to realize the futility of their work. They write about the Ukrainian people but do not understand them. It is my intention to show these writers what they have to cope with if they hope for harmony amongst the Ukrainians.

In a certain branch of the Ukrainian National Association, during one of the regular monthly meetings, a dispute arose, the reason for which I am not at liberty to disclose. During the dispute the president's wife struck the secretary in the face two blows. The secretary a short man, reached for a chair with which to defend himself. Luckily, other members interfered and put a stop to the fisticuffs. The president, instead of attempting to stop the fight, appeared to be encouraging it. The secretary and the president, friends of fifteen years standing, became enemies. At the adjournment of the meeting a special session was called for the following Saturday.

At this special meeting all standards of morals and modes of etiquette were thrown to the winds. Chaos ruled. All instinctive jealousies and egotisms made themselves apparent. No doubt more friendships are now in danger. In that crowd of a hundred or more people perhaps half a dozen level-minded persons could be found.

The people, tiring of so much repetition, and wanting to be done with the cyclical argumentation, began clamoring for a reconciliation between the two officials. As the two men were reaching out their hands, to shake, although not willingly, the woman who caused all this strife struck her husband's hand away, thereby providing more food for quarreling.

At last the noise was subdued, and the men succeeded in shaking hands. The meeting was ready to adjourn. The president's wife then turned to the crowd and screamed at the top of her voice, "А ви темна маса!"

I am not sorry I attended this special meeting. It has given me a better understanding of the people. It has shown me the different characters, the alarmists, the filibusters, the sob sisters. Is it possible to progress with such?

Several months ago I heard a young Ukrainian say, "Why should I attend their meetings when they are constantly quarreling like old bags."

Is this the spirit that should prevail amongst the young Ukrainians?

Are these the kind of examples the elders should set for the present generation?

Do you wonder why many young Ukrainians are not seen at the churches, meetings and other functions?

I don't I'm a young Ukrainian.

Nicholas Charney.

—o—

ДЕБАТИ З МОСКВОФІЛАМИ.

Вичитую в газетах, що тепер влаштовують дебати Українців з москвофілами. Я не маю нічого проти таких дебат, але думаю, що треба добре здавати собі справу з того, чи з таких дебат є яка користь. Я думаю, що нема ніякої.

Будучи недавно в краю, стрічався я по селах з москвофілами. Я прислухувався розмовам, де одні хлопці лаяли других за москвофільство. А лаяли тому, що москвофіли в часі, коли український нарід станув до боротьби з Ляхами, відтягалися від служби в українській армії. А затягнені до неї, дезертирували. Я бачив тих москвофілів, як вони поспускали очі в землю, коли їм таке закидали. За ту свою зрадницьку роботу вони тепер також терплять, бо ляцький наїзник заливає і їм сала за шкіру.

Тому тепер, коли стаємо до дебати з москвофілами, треба їм вказати в Америці на те, що вони повинні направити лихо й допомагати нашій рідній землі. Ми можемо ріжнитися поглядами щодо українського імени, але одно повинно бути в нас бажання: позбутися ляцького наїзника. Але ми бачимо, що москвофіли в краю не тільки не допомагають українському народови в визвольній боротьбі, не тільки не виступають проти Польщі, але ще йдуть їй на руку й допомагають її в тім, що Польща вичеркує українську назву з книжок та не дозволяє уживати цього імени в школах. Москвофіли воліють бачити на наших землях Польщу ніж Україну. Отсе є те страшне москвофільське засліплення, з яким треба звести якнайрішучішу боротьбу. Москвофіли добачували давніше ратунок у московськім царі, а тепер добачують у червоній Москві. В Українцях добачують найбільшого ворога Росії. Тому вони воліють терпіти на українській землі Польщу ніж бачити там українську владу. Тому вони не хотіли боротися за Україну.

Щоби тепер з ними дебатувати, треба в першу чергу вимагати від них чесного поступовання, себто ратунку тої нашої рідної землі, якої ми не змогли визволити між іншим і через москвофільство.

Петро Шульган,
Пітсфілд, Масс.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. Ш., Пітсфілд, Масс. — Шкода писати про книжку. Найкраще говорять самі факти, як от це, що Ви післали від 1919 до 1930 р. коло 500 книжок і вислали їх до читальні в ріднім краю. Якщо хочете далі помагати доброму ділу, то посилайте книжки, які вже прочитали, нашим братам, що опинилися в Югославії. Вони дуже бідні просять даровизни в книжках і газетах. Посилайте на адресу українського вчителя:

M. Romankiv, prv. Ucitelj,
Lisnja—Prnjavor, B. Vrbaska,
Jugoslavia.

І. С., Клівленд, О. — Тепер не пора видвигати ту справу. Думаємо, що Виставовий Комітет її полагодить. Але як збірка піде далі так як досі, то не знати, що буде з виставою, а не то з танками і концертами.

Громадянин, Фултон, Н. Й. — Залишіть дискусію з „комісарчуками" з Фултон. Не робіть з них великих людей, бо їм саме ходить про рекляму. Це вода на їх млин.

Витинки з „Шікаго Дейл Нюс", які так численно нам надіслано й за які щиро дякуємо тим, що їх надіслали, не надаються до використання в „Свободі", бо там дещо представлено баламутно.

В. Л., Мікіз Ракс, Па. — Був капралем у німецькій армії підчас війни. Є безженний.

Й. К., Бруклин, Н. Й. — Гроші ті тепер нічого не вартують. Але не шкодить Вам для певности вступити до якогось банку і там засягнути інформацій.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю у моїм тяжкім і прикрім положенню. Також дякую урядникам нашого 356 відділу за їх труд.

Геронім Лесик.
Филаделфія, Па.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за лютий 1933 року.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 3. Голубець Олена.
В. 19. Яворський Іван.
В. 22. Костів Юлія.
В. 25. Настя Левуш.
В. 45. Штогрин Олена Наталія.
В. 49. Доскоч Григорій.
В. 67. Надзогач Григорій.
В. 70. Смеречанська Катерина, Корецька Катерина.
В. 99. Ґрабас Зигмонд.
В. 109. Стазецький Антін.
В. 136. Білевич Олена, Пшеницька Дмитро.
В. 146. Бурак Андрій.
В. 164. Мельник Микола.
В. 167. Тарановська Ірина.
В. 177. Дутка Григорій.
В. 185. Сидлецький Михайло.
В. 187. Ковбасюк Григорій.
В. 204. Кузів Ольга.
В. 223. Фіняк Петро.
В. 227. Плішко Михайло, Мушинський Михайло.
В. 234. Сапа Марія, Заборський Михайло.
В. 235. Вайнар Марія.
В. 246. Семчук Петро.
В. 252. Бандарук Пелагія.
В. 268. Нендза Семен.
В. 270. Вагнер Е. Марцель.
В. 275. Ґречин Дмитро.
В. 276. Плішка Анна.
В. 294. Пекарська Олена.
В. 310. Нигрич Анна.
В. 326. Мечніковський Стах.
В. 330. Швайковська Франка.
В. 335. Спевак Петро А.
В. 336. Форбризіо Ксеня, Лучка Йосиф.
В. 364. Сенюк Стефан.
В. 367. Коломиєць Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Хомяк Ілько, Кропиляк Стефан.
В. 15. Стельмах Йосиф.
В. 28. Ґузій Марія, Ґузій Іван.
В. 37. Слиш Юлія.
В. 56. Чупинський Олекса, Чупа Анна.
В. 60. Сисак Микола.
В. 65. Гардт Михайло, Гардт Анна.
В. 73. Кіндебалюк Семко.
В. 74. Буткевич Іван, Буткевич Федор, Олач Марія, Олач Дмитро.
В. 76. Кузмецький Йосиф.
В. 82. Витівський Теодор.
В. 85. Процько Марія, о. Левицький Микола, Ковальчук Петро.
В. 99. Зінковський Василь.
В. 102. Дутковський Михайло, Іванчук Стефан, Іванчук Стефан.
В. 109. Курник Андрій.
В. 112. Бривка Ева, Лакош Катерина.
В. 113. Філовят Михайло, Метришак Павло, Годчак Василь, Завіський Ілько, Баран Данило, Полоський Михайло, Кравц Семен, Клим Антін.
В. 121. Мокра Анна, Мокрий Павло, Мокрий Володимир, Ластовецька Явдоха, Ластовецький Василь.
В. 122. Заславський Кондрат.
В. 127. Леськів Михайло, Леськів Параскевія, Стефанюк Дмитро.
В. 135. Материа Йосиф, Голобінко Марія, Голобінко Іван, Голобінко Григорій, Колтун Антін, Ткачишин Іван.
В. 144. Чайка Теодор.
В. 147. Олійник Марія, Возняк Михайло.
В. 159. Терешкевич Ілько, Терешкевич Катерина.
В. 170. Долошицький Мих., Кузьма Вікторія, Кузьма Григорій, Лесобій Григорій, Наумович Василь.
В. 186. Потічний Іван.
В. 192. Гапонський Антін, Бундик Катерина, Бундик Михайло, Семенів Лука.
В. 193. Брудний Стах, Нестор Катерина.
В. 204. Ковердович Михайло.
В. 213. Зимяк Наум.
В. 217. Николайко Стефан, Цимбаліста Олекса.
В. 219. Якимів Дмитро, Савчин Стефан.
В. 223. Сухиня Юлія, Сухиня Михайло, Сухиня Ева, Слюзар Настя, Цеплій Іван, Процяк Йосиф.
В. 225. Коробій Іван.
В. 229. Кашуба Юрій, Гарасим Анна, Гарасим Петро, Гарасим Евгенія, Сенько Пилип, Дубранський Іван, Мияк Іван, Мозейко Анна, Мозейко Олекса, Кесільовський Сергій, Вольський Генрик, Москалик Марія, Хаберик Франко, Пшибильський Яків, Рурський Станислав, Славський Антін.
В. 234. Мина Пелагія, Мина Дмитро.
В. 235. Богаченко Василь, Невойда Павлина, Вульчак Марія, Вульчак Григорій.
В. 241. Кузів Анна.
В. 243. Гасюк Стефан, Стефанюк Василь, Олещук Іван.
В. 257. Зубрид Антін.
В. 250. Сленько Ева, Адамчик Іван, Адамчик Марія, Пазда Юрій.
В. 266. Лух Антонина, Дух Іван, Михалишин Іван, Михалишин Марія, Михалишин Анна, Сивик тСефан, Варшона Яків.
В. 296. Пастерняк Петро.
В. 303. Кравц Анна.
В. 326. Ковалишин Петро.
В. 330. Андрійшин Іван.
В. 333. Боберська Анна.
В. 347. Вонесько Антонина, Вонесько Юрій.
В. 361. Кобзан Василь.
В. 368. Висилюк Михайло, Висилюк Анна.
В. 370. Зукофф Тереса, Зукофф Яків.
В. 385. Менюк Дмитро, о. Титляр Володимир, Бородай Йосиф, Бородай Анастасія, Ясинський Іван, Горбаль Текля.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Перей Климентина.
В. 81. Приймак Ксеня, Приймак Йосиф.
В. 117. Костишин Василь.
В. 120. Цюпінський Олекса, Чупа Анна.
В. 123. Дубій Василь, Дубій Анна.
В. 125. Подола Іванка.
В. 126. Цінурчин Теодор.
В. 152. Крук Йосиф.
В. 171. Клемик Стефан.
В. 179. Єзуско Текля.
В. 205. Ковба Михайло, Куба Анна, Куба Михайло.
В. 327. Грибик Іван.
В. 334. Запоточна Катерина.
В. 361. Козар Анна, Брикович Анна, Брикович Михалина, Козар Іван.
В. 400. Дида Йосиф.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПЕРЕНЕСЕНЕ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відділ:	Членів:	Відділ:	Членів:
2.	4	185.	1
3.	5	187.	1
5.	1	196.	9
18.	4	199.	3
19.	1	203.	12
20.	29	204.	41
21.	19	206.	12
22.	10	207.	1
24.	22	213.	15
25.	2	216.	4
30.	1	218.	40
31.	1	220.	9
37.	1	221.	22
39.	13	223.	20
40.	3	227.	14
42.	9	229.	11
43.	2	230.	91
44.	5	234.	7
45.	24	235.	11
49.	3	237.	4
51.	19	242.	5
56.	87	243.	12
57.	9	247.	9
59.	27	250.	6
61.	15	253.	3
62.	13	254.	11
63.	66	263.	9
65.	47	268.	8
67.	10	269.	9
68.	12	271.	3
69.	14	274.	4
70.	6	275.	2
75.	22	276.	128
76.	50	277.	18
83.	19	280.	15
87.	1	282.	35
89.	2	285.	9
91.	30	288.	14
94.	58	292.	4
95.	16	296.	46
97.	23	299.	3
98.	2	301.	20
99.	17	307.	14
100.	35	310.	3
101.	16	316.	86
102.	83	317.	9
105.	13	321.	17
109.	17	330.	1
110.	5	333.	2
112.	15	335.	10
115.	13	336.	23
116.	9	338.	41
118.	26	339.	7
123.	9	341.	1
124.	30	342.	3
126.	1	347.	19
127.	1	349.	8
130.	15	350.	1
132.	25	351.	19
136.	16	353.	13
137.	7	356.	9
140.	29	357.	4
142.	7	360.	9
145.	1	361.	42
146	15	362.	2
147.	21	363.	2
151.	10	364.	7
155.	1	367.	5
161.	59	369.	84
162.	1	370.	16
164.	22	378.	4
165.	1	382.	1
170.	4	384.	15
173.	1	385.	7
175.	13	388.	26
179.	14	400.	24
182.	1		

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Поплавська Олена, Поплавський Антін.
В. 3. Шубик Іван.
В. 4. Келичава Юлія.
В. 7. Чесляк Іван, Чесляк Анна.
В. 10. Поточна Настя.
В. 21. Паніківська Анна.
В. 28. Криба Розалія.
В. 29. Новаковська Юлія.
В. 31. Полянський Дмитро, Полянський Михайло, Болкович Анастасія.
В. 40. Воложанський Яків.
В. 47. Чапко Ольга, Газинь Анна.
В. 63. Грабєч Йосиф, Олексяк Магдалена.
В. 70. Келичава Михайло, Павлина Дмитро, Павлина Анастасія.
В. 73. Костів Параска, Пашник Михайло, Пашник Анастасія.
В. 85. Пелехач Андрій.
В. 96. Тимчак Михайло,
В. 99. Лещишин Іван.
В. 101. Славник Марія.
В. 104. Рудик Софія, Рудик Антін, Гонимар Юрій, Шкляр Софія.
В. 107. Дуда Юліянна, Дуда Андрій, Процанюк Параска, Вікс Марія.
В. 108. Шугайло Іван.
В. 116. Юшкевич Йосиф, мол.
В. 120. Щербан Василь.
В. 121. Череватий Пилип, Смолинський Йосиф.
В. 123. Томан Микола.
В. 124. Білецький Василь.
В. 133. Головчак Стефан, Вессон Павло.
В. 134. Фецосько Мелянія.
В. 135. Оріховський Дмитро.
В. 140. Литвин Йосиф.
В. 142. Качараль Михайло.
В. 147. Попович Анна, Кочірка Григорій, Кочірка Ксеня, Кабінець Михайло, Кобінець Олена, Онушканич Іван, Луців Юрій, Мендрик Ілько, Макара Іван, Артим Катерина.
В. 151. Щерблюк Марія.
В. 155. Шуцький Михайло, Шуцький Іван.
В. 156. Левицький Петро, Вецковська Анна, Вецковський Стах.
В. 162. Корнейчук Агафія, Корнейчук Антін, Дзюба Анна. Дзюба Марія, Дзюба Олекса.
В. 164. Скумська Олена.
В. 175. Кроковський Іван.
В. 177. Рой Федор, Ковалевська Олена.
В. 179. Веселюк А. Марія.
В. 183. Семенс Мирослав.
В. 192. Дрозд Іван, Вацик Андрій.
В. 193. Майхрович Іван, Рачик Марія, Крук Михайло.
В. 196. Савчин Теодор.
В. 218. Лабай Йосиф, Стахура Параска.
В. 223. Ковалкевич Анна, Ковалкевич Володимир.
В. 230. Венгжин Марія, Кашляк Анастасія, Кашляк Іван.
В. 231. Кабин Теодор.
В. 239. Нагурний Стефан, Нагірна Марія, Нагірна Анна.
В. 241. Подорожний Михайло, Подорожна Параскевія, Стрик Петро, Стрик Агнеся.
В. 263. Вороняк Дмитро, Войтович Яків.
В. 266. Вовнянка Василь, Квас Михайло,
В. 268. Януш Дамян, Гладчук Семен. Медвідь Франка, Медвідь Іван.
В. 269. Чорнокролюк Петро.
В. 270. Гайдук Клим.
В. 274. Мирдич Іван, Мирдич А. Макарець Катерина.
В. 275. Миськів Рода.
В. 276. Тисячна Анна, Шафран Михайло, Керда Михайло, Кміть Катерина.
В. 282. Мишак Микола.
В. 288. Школьний Стах.
В. 303. Спіох Розалія, Мадей Марія, Карпецька Катерина.
В. 324. Зубик Петро.
В. 333. Пукій Анна, Рола Анна.
В. 335. Пахолик Микола.
В. 338. Муринь Іван.
В. 339. Скольський Гаврило.
В. 341. Зох Микола.
В. 342. Ґінда Марія, Ґінда Йосиф, Кіц Ольга, Кіц Марія.
В. 345. Макара Олена, Паньків Любов.
В. 358 Мочко Текля.
В. 361. Свитак Іван.
В. 363. Балацький Іван.
В. 366. Кричовій Василь.
В. 367. Щупак Настя, Білик Микола, Білик Марія, Волошин Микола.
В. 375. Бабінський Йосиф.
В. 378. Горінь Микола.
В. 379. Пилипів Катерина, Пилипів Василь.
В. 384. Дячун Карпо.
В. 385. Зубрицький Антін, Квасна Текля, Квасний Тимко, Шун Михалина, Зубрицька Текля, Романюк Стефан, Скобар Іван, Скобар Параскевія, Замлянучин Семен, Замлянучин Анастасія.
В. 396. Свереда Павло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 2. Грабар Стефан.
В. 36. Гнатів Катерина.
В. 52. Клемик Стефан.
В. 56. Чупа Анна, Цюпінський Олекса.
В. 76. Сломушинський Василь, Сломушинська Михалина.
В. 117. Перей Климентина.
В. 135. Колтун Антін.
В. 170. Цінурчин Теодор.
В. 221. Подола Іванка.
В. 270. Дворецька Ева.
В. 295. Сенюта Іван.
В. 320. Приймак Ксеня, Приймак Йосиф.
В. 369. Куба Анна, Куба Михайло, Куба Михайло.
В. 373. Єзуско Текля.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 183. Табінський Василь.
В. 371. Григорій Багда.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Демчко Соломея.
В. 85. Шараварко Теодор.
В. 90. Придибач Андрій.
В. 99. Рачковський Іван.
В. 104. Савків Гнатко.
В. 120. Добош Іван.
В. 124. Романів Ксеня.
В. 177. Франков Іван.
В. 229. Калакука Ольга.
В. 255. Палівка Антін.
В. 327. Чопик Дмитро.
В. 367. Костів Іван.
В. 370. Шулим Василь.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком лютого 1933 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	19,737
В місяци лютім 1933 р. принято нових	41
В місяци лютім 1933 р. принято наново	137
В місяци лютім 1933 р. принято з переступними листами	23
В місяци лютім 1933 р. перенесено з старого до нового роду обезпечення	2,445
Разом	22,383
В місяци лютім 1933 р. суспендовано	158
В місяци лютім 1933 відійшли з переступними листами	19
В місяци лютім 1933 р. перенесено з старого до нового роду обезпечення	2,445
В місяци лютім 1933 відійшли зі зворотом готівки	2
В місяци лютім 1933 померли	13
Разом	2,637
З кінцем лютого 1933 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19,746

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В класі Д.	на $ 100	7
В класі А.	на $ 250	308
В класі А.А.	на $ 500	4,700
В класі В.	на $ 750	686
В класі С.	на $1000	10,455
В класі В.В.	на $1500	237
В класі С.С.	на $2000	64

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В класі О- 500	на $ 500	153
В класі О-1000	на $1000	148
В класі О-1500	на $1500	4
В класі О-2000	на $2000	2
В класі О-2500	на $2500	—
В класі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В класі P- 500	на $ 500	101
В класі P-1000	на $1000	150
В класі P-1500	на $1500	4
В класі P-2000	на $2000	4
В класі P-2500	на $2500	—
В класі P-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В класі Е- 500	на $ 500	143
В класі Е-1000	на $1000	83
В класі Е-1500	на $1500	4
В класі Е-2000	на $2000	1
В класі Е-2500	на $2500	—
В класі Е-3000	на $3000	—

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

В класі W- 500	на $ 500	11
В класі W-1000	на $1000	36

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В класі Т- 250	на $ 250	32
В класі Т- 500	на $ 500	576
В класі Т- 750	на $ 750	112
В класі Т-1000	на $1000	1,665
В класі Т-1500	на $1500	38
В класі Т-2000	на $2000	22
	Разом	19,746

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 45. Штогрин Володимир, Штогрин Евген Лев.
В. 105. Владика Іван, Владика Емілія, Владика Юлія, Владика Катерина, Владика Олена, Владика Анна, Владика Марія.
В. 136. Пшеничка Іван, Пшеничка Йосиф, Пшеничка Софія.
В. 172. Кравчук Дорота, Кравчук Берта, Курило Олекса.
В. 185. Дзвончик Дарія.
В. 2[illegible]. Панько Надія.
В. 217. Скапій Марія.
В. 227. Головецький Михайло, Головецький Мирослав, Головецька Олена.
В. 229. Смалинець Марґарет.
В. 235. Проць Евген, Вайнар Магдалена.
В. 236. Федчак Василь.
В. 321. Цюх Марія, Цюх Іван, Цюх Петро.
В. 336. Лучка Василь.
В. 355. Рак Юрій.
В. 369. Франк Теодор.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 28. Ґузій Михайло.
В. 40. Лихач Анна, Лихач Марія.
В. 85. Ковальчук Петро, Ковальчук Олена.
В. 121. Ластовецький Андрій, Ластовецький Михайло, Ластовецька Анна, Ластовецька Катерина, Ластовецька Ольга, Іванців М. Ірина, Іванців Богославка, Іванців Евгенія, Іванців Ольга, Іванців Василь, Іванців Н. Богдан.
В. 127. Леськів Ґеновефа, Леськів Петро.
В. 142. Ґлюх Йосиф, Ґлюх Стефан.
В. 156. Федорович Марія, Федорович Стефанія.
В. 159. Терешкевич Микола.
В. 170. Мельник Іван, Мельник Владислав, Мельник Петро, Ґуральний Мирослав, Ґуральний Григорій, Ґуральна Ольга, Ґуральна Катерина, Савчин Анна, Савчин Варвара, Савчин Іван. Савчин Роберт, Савчин Долореса, Тесаровський Мирослав, Тесаровський Олекса, Тесаровська Марія, Коблан Михайло, Равлінко Григорій, Равлінко Микола.
В. 211. Вонсович Петро.
В. 223. Ковалькевич Катерина, Ковалькевич Олена, Оленич Олена, Оленич Петро.
В. 276. Лепницький Данило, Лепницький Петро, Лепницька Катерина, Зіндрен Михайло. Строчак Анна, Суха Марта, Суха Дорка.
В. 300. Сцілений Дмитро, Сцілена Ірина, Сцілена Марія, Сцілений Іван, Сцілений Юрій.
В. 347. Вонисько Ева.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 81. Приймак Марія, Приймак Іванна.
В. 205. Куба Олена, Куба Анна, Куба Катерина, Куба Юлія.
В. 322. Карач Стефанія.
В. 361. Козар Михайло, Козар Марія, Козар Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 196. Костюк Володислав.
В. 229. Гоменчук Марія.
В. 321. Цюх Йосифа.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 16. Роговська Теодосія.
В. 28. Лобас Юлія, Лобас Катерина, Юськів Антін, Шеремендa Стефан.
В. 31. Томко Катерина.
В. 38. Халанич Юлія, Халанич Анна, Халанич Василь, Халанич Марія, Полянська Анна, Русенько Йосиф.
В. 42. Катіш Станислав, Катіш Марія.
В. 56. Кітляр Катерина.
В. 73. Лех Параскевія, Лех Анна, Лех Олена.
В. 76. Шаран Анна, Бузиць Андрій.
В. 85. Паращук Павло, Паращук Марія, Паращук Анна, Паращук Катерина, Павлик Стах.
В. 87. Москаль Олена.
В. 90. Ревацький Юрій, Ревацький Микола, Ревацький Петро.
В. 91. Салончак Марія, Салончак Василь.
В. 94. Шумняк Брониславa, Шумняк Марія.
В. 95. Іваськів Василь, Іваськів Анна.
В. 96. Тимчик Олена, Тимчик Петро, Тимчик Юрій.
В. 99. Лешишин Йосиф.
В. 102. Фесняк Наталка, Фесняк Володимир, Фесняк Дмитро, Пасічник Марія, Пасічник Семен, Пасічник Анна.
В. 109. Шепеляк Стефан, Шепеляк Олена, Яницький Микола, Яницька Павлина.
В. 116. Юшкевич Володимир.
В. 121. Павелко Володимир, Бих Володимир.
В. 133. Плакса Текля, Плакса Марія.
В. 140. Литвин Катерина, Литвин Марія, Литвин Олена, Литвин Йосифа, Литвин Василь.
В. 142. Качараль Володимир, Качараль Олена, Качараль Ольга.
В. 147. Каландяк Михайло, Каландяк Петро, Онушканич Іван, Онушканич Олена. Онушканич Марія, Онушканич Юлія.
В. 151. Дацик Катерина.
В. 156. Левицька Анна, Левицький Станислав.
В. 167. Рощепка Григорій.
В. 175. Ґрошко Стефан, Ґрошко Стефанія, Краковська Евгенія.
В. 193. Крук Ольга.
В. 200. Кузенька Михайло.
В. 206. Чагарин Марія, Чагарин Анна, Чагарин Орест.
В. 217. Чапранський Іван, Чапранський Михайло.
В. 218. Ярема Анна, Ярема Володимир, Ярема Марія, Ярема Олена, Ярема Станислав.
В. 230. Павелко Іван, Павелко Петро.
В. 235. Кушнір Іван, Теплий Едвард, Теплий Іван.
В. 238. Дацько Олена, Дацько Петро.
В. 239. Нагірний Іван, Нагірний Петро, Нагірна Павлина, Нагірна Олена, Нагірна Ірина, Серночка Анна, Серночка Катерина, Нечепор Марія.
В. 241. Стрик Ольга, Стрик Іван, Подорожний Павло, Подорожна Марія.
В. 242. Ґіба Василь, Ґіба Михайло, Ґіба Олена, Ґіба Іван.
В. 245. Корсак Богдан, Колтун Анастасія.
В. 262. Матічак Анна.
В. 263. Бунда Мирон, Войтович Владек, Ороняк Іван, Ороняк Марія.
В. 266. Квас Ольга, Квас Марта.
В. 268. Гладчук Олена, Гладчук Павло, Гладчук Софія, Гладчук Володимир, Мидвідь Антін.
В. 274. Макарець Анна, Макарець Марія, Макарець Анастасія.
В. 276. Керда Володимир, Керда Катерина, Керда Марія, Фізор Катерина, Фізор Михайло, Фізор Марія, Картичак Катерина, Картичак Богдан, Картичак Анна.
В. 288. Яртимик Василь, Яртимик Марія, Яртимик Андрій.
В. 303. Королевят Розалія.
В. 307. Витязь Петро.
В. 318. Гринда Анна.
В. 321. Цюх Іван, Цюх Марія, Цюх Йосиф, Цюх Григорій, Цюх Петро, Цюх Олена.
В. 331. Романюк Марія, Романюк Михайло, Романюк Петро, Романюк Стефан, Романюк Анна, Романюк Дмитро.
В. 333. Макар Олена, Макар Марія.
В. 335. Топоровський Стефан.
В. 342. Кіц Михайло, Кіц Іван, Кіц Йосиф, Кіц Василь.
В. 359. Тимків Стефан, Тимків Стефанія, Тарасевич Олена, Тарасевич Ірина, Слома Олена.
В. 360. Костюк Іван, Костюк Анна.
В. 364. Грицик Марія О., Савка Петро, Савка Михайло.
В. 369. Фринк Анна.
В. 379. Пилипів Іван, Пилипів Стефанія, Пилипів Анна, Станкевич Лев, Станкевич Софія.
В. 383. Вовк Мирослава, Вовк Анна.
В. 384. Мармула Ольга, Гумерда Іван, Гумерда Анна, Гумерда Марія, Гумерда Микола.
В. 385. Замлянучин Анна.
В. 392. Льосько Марія.
В. 396. Сверида Іван.
В. 400. Шотик Елисавета, Шотик Іван, Шотик Ольга, Шотик Марія, Шотик Олена.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 76. Сломушинський Михайло, Сломушинська Анна.
В. 320. Приймак Іванна, Приймак Марія.
В. 369. Куба Юлія, Куба Катерина, Куба Анна, Куба Олена.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 3. Голубець Олена.
В. 22. Костів Юлія.
В. 56. Вітенко Анна, Кітляр Анастасія.
В. 70. Смеречанська Катерина, Корецька Катерина.
В. 99. Ґрабас Жигмонт.
В. 109. Стазецький Антін.
В. 120. Гричя Марія.
В. 136. Білевич Іван.
В. 164. Мельник Микола.
В. 227. Плечка Михайло, Мушинський Михайло.
В. 234. Сапса Марія, Заборський Михайло.
В. 246. Семчук Петро.
В. 275. Ґречин Дмитро.
В. 330. Швайковська Франя.
В. 336. Дмитрів Ксеня.
В. 359. Юревич Михайло, Ґой Михайло.
В. 367. Коломиєць Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 196. Костюк Володислав.
В. 229. Гоменчук Марія.
В. 321. Цюх Йосифа.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 40. Лихач Анна, Лихач Марія.
В. 206. Кузів Йосиф Микола, Кузів Марія.
В. 253. Заячковський Стефан.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 129. Бринь Михайло.
В. 318. Саюк Микола.
В. 396. Картиняк Ольга.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком лютого 1933 р. було в У. Н. Союзі дітей членів	11,880
В місяци лютім 1933 р. принято нових	31
В місяци лютім 1933 р. принято наново	59
В місяци лютім 1933 р. принято з переступними листами	10
В місяци лютім 1933 р. принято з інших кляс	3
Разом	11,983
В місяци лютім 1933 р. суспендовано	192
В місяци лютім 1933 відійшли з переступними листами	8
В місяци лютім 1933 відійшли до повнолітних членів	22
В місяци лютім 1933 відійшли до інших кляс	3
В місяци лютім 1933 відійшли на безплатне продовження	5
В місяци лютім 1933 померли	3
Разом	233
З кінцем лютого 1933 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	11.750

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В класі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	10,369
В класі 2-гій за 50 цнт. місячної вкладки	1,381
Разом	11,750
З кінцем лютого 1933 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	31,496

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць лютий 1933 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (березня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця березня 1933 року, то в квітні 1933 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци лютім 1933 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци березні 1933 р., бо на другий місяць, то є квітні 1933 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ

(До дня 5 березня 1933 р.)

Іван Штогрин, вексель платний в 6 місяцях	$1,000.00
Панна Стефа Абрагамовська (позичка) Ню Йорк	100.00
Товариство „Жіноча Поміч" (позичка) Ню Йорк	100.00
	$1,200.00

ДАТКИ ЗЛОЖИЛИ:

На зборах СУА в Ню Йорку (попередно оголошено)	44.00
Жіночий відділ Демократичного Клюбу, Ню Йорк	100.00
Жіночий від. Демократичного Клюбу в Джерзи Сити	50.00
Жіноча Громада, Ню Йорк	50.00
Жіноча Громада, Перт Амбой, Н. Дж.,	35.00
Українське Жіноцтво при СУА в Байон, Н. Дж.	10.00
Пані Анастасія Рибакова, збірка в приятелів, Филаделфія, Па.	10.00
Товариство „Любов", від. 373 У. Н. С. в Ст. Луіс, Мо.	20.00
З вистави „Безталанна" в Джерзи Ситі, Н. Дж.	67.45
Тов. Українсько-Американських Горожанок в Филаделфії, Па.	25.00
Відділ СУА в Ансонія, Конн.	23.50
" " " Джемейка, Л. Ай.	15.00
" " " Озон Парк, Л. Ай.	15.00
" " " Вунсакет, Р. Ай.	20.00
" " " Нюарк, Н. Дж.	15.00
" " " Йонкерс, Н. Й.	10.00
" " " Честер, Па. (Іст)	11.25
" " " Когус, Н. Й.	20.00
" " " Байон, Н. Дж. (щедрівка)	41.00
" " " Бронкс, Н. Й.	25.00
	607.20
Позички	$1,200.00
Разом	**$1,807.20**

РОЗХОДИ:

Завдаток на експонати до Кооперативи Українського Народнього Мистецтва у Львові	$1,000.00
Видатки адміністраційні	6.45
Друкарня „Свободи" за друки	8.50
Урядова такса за чеки в банку	.04
	$1,014.99
Остається в банку (чекове конто)	792.21

Ліста ч. 134. Товариство „Любов", від. 373 УНС в Ст. Луіс Мо., прислала пані Анна Громоцька, секретарка товариства: Кульчицький Михайло $2.15, Щупляк Василь $2, Громоцька Анна $1.10, Петро Лесів $1.10; по $1: Добромильський Іван, Анна Савицька, Ева Чулик, Михало Бартош, о. прот. Корсуновський, Микола Тилович, Микола Ружицький, Роман Фільчинський, Йосиф Павлишин; по 50 цнт.: Іван Онофрей, Анна Ґолдак, Василь Лобуш, Текля Єзуско, Варвара Хлопик; по 25 цнт.: Розалія Кокорудз, Катерина Зілінська, Марія Круховська; Евгенія Федина 30 ц., Марія Ґаліз і Марія Литвицька по 10ц. **Разом** **$20.00**

Ліста ч. 109. СУА Байон, Н. Дж. Щедрівка, передала п. Анна Липа. По $1: К. Довга, А. Перуняк, П. Липова, А. Кудрик, К. Курило, Т. Посєчна, Я. Кушнір, М. Лотоцька, А. Федорик, М. Сеник, А. Дзєнковська, А. Лаврів, А. Райтер, А. Липа, Т. Данько, А. Бойко, А. Нагребна, П. Хандога, А. Матюз, А. Бурбела, В. Турчин, М. Ковальська, В. Бабяк, П. Кудрик, П. Польова, А. Путас, М. Басараб, Оленчук; К. Лагоцька, М. Борис; по 50 цнт.: М. Бояновська, Г. Драґанчук, М. Колибінська, К. Готра, К. Кушнір, К. Харів, А. Партика, А. Мороз, Я. Жовківська, Т. Пахолок, П. Шомик, А. Онисяк, Ґамкало, І. Кот, Н. Перетятко, К. Ошуст, М. Жира, П. Коваль, І. Литвин, П. Мартинків, Л. Бачинський; по 25 цнт.: Г. Гриник і Скарбовська. Разом **$41.00**

Ліста 122. СУА Честер, Па. (Іст). Переслала пані Марія Трач, касієрка. З каси відділу $5, Юлія Єдинак $1; по 50 цнт.: Микола Муляр, Катерина Копчак, П. Панус, Марія Трач, Юлія Мусял; по 25 цнт.: Катерина Риднік, Катерина Новак, Григорій Ганич, Катерина Іщук, Василь Крамницький, Анна Равлик, Катерина Яцик, Анна Калуй, Марія Тащик, Явдоня Закорчемна, Дмитро Погорілець, Разом **$11.25**

Ліста ч. 89. Жіноча Громада в Перт Амбой, Н. Дж., передала пані Текля Гаврилів, голова: Т. Гавриш $6; по $1: о. М. Лисяк, М. Корикора, С. Дембицький, П. Фенчинський, П. Гаврилів, Текля Гаврилів; по 50 цнт.: М. Зельвак, М. Мисяк, Й. Шумський. Решта збірки $21.50. Разом **$35.00**

Ліста 118. СУА Ансонія, Конн. Переслала пані Йосифа Домарецька, секретарка: З каси відділу $10, Анна Зборовська $2; по $1: Йосифа Азіма, Анастасія Кулявець, Анна Мерещак, Бронислава Мирон, Анастасія Ґульовська, Анна Гвоздевич, Пелягія Радзіх, Йосифа Домарецька, Анна Концевич; по 50 цнт.: Геня Ґерчаковська, Анна Варко, Катерина Бішко, Марія Докля, Марія Королишин. Разом **$23.50**

ЗА ВИСТАВОВИЙ КОМІТЕТ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ:

Емілія Угорчак, касієрка.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Аматорська вистава.

Істонські аматори загостили до нашої громади і відограли штуку під заголовком „Свекруха". Виставу підготовив учитель п. Яґело, котрий грав теж головну ролю. Вистава випала вдоволяючо. Ролю свекрухи віддала дуже добре п. Фотій. Аматори, як громадянки М. Терлецька, Романюк та громадяни С. Терлецький, Загоруйко й Балешта, вивязалися зі своїх роль як слід.

Присутний.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Протестаційне Віче.

Заходом відділу ч. 12 О. Д. В. У. відбулось 5 березня 1933 в нашій громаді протестаційне віче проти ляцької й московської неволі, яку тепер переживає український нарід на своїй власній землі.

Віче відкрив предсідник відділу ч. 12 ОДВУ, адвокат Т. Свистун, покликуючи на секретарів віча в українській мові гром. М. Рибака й С. Слободяна, а в англійській гром. М. Рутецького молодшого. По тім пояснив ціль віча й згадав про героїв Данилишина й Біласа.

Перший бесідник, гром. Евген Ляхович, представив наші переслідування під Польщею й Москвою. Згадав про польську „пацифікацію", наглі суди, шибениці, та про те, як то Ляхи карають смертю українських революціонерів, навязуючи до смерти наших героїв Данилишина та Біласа. Бесідник підніс, що Польща замісць нас знищити ще дужче нас закріпила. Відтак звернув свою увагу на червону Москву, яка таксамо як білі царі обіцює нам рай, а на ділі заводить на Україні страшну панщину. Сьогодня всі наші землі знищені і збезчещені й не диво, що там заносить революцією.

Потім забрав слово гром. М. Новак. Цей бесідник представив нам ряд ганебних ляцьких знущань, засудів, наглих судів та героїчні постаті наших борців, як Данилишин та Білас. Згадав про суд над Плахтиною, де польський судя сказав матери Плахтини, що вона виховала бандита, а мати заявила перед судом славно, що вона виховала героя, котрий упоминається за українську справу. Згадав про героїню Басарабову, котру Ляхи невинно замордували, та про ганебний морд покійного Головінського. Оті героїчні постаті взивають нас піти на ворогів рамя в рамя. Україну самі мусимо здобути. Молоде покоління це розуміє.

Гром. Т. Федусь згадав про повстання Богдана Хмельницького та про теперішних червоних царів, як то вони цілі села виселюють і голодом виморюють український нарід.

Предс. Т. Свистун представив від Литовців заступника гром. Ц. С. Хеледена. Бесідник говорив по англійськи й зазначив, що як Литовці так і Українці мають спільного ворога Ляха, котрий загарбав литовські й українські землі й знущається над безборонним населенням в підлий варварський спосіб, забуваючи, що й він сам недавно був під чужою кормигою. Згадав про Вильно та заявив, що Литовці будуть разом з Українцями вести співпрацю проти одного ворога. Бесідник подякував Українцям за виступи на литовських святах і побажав, щоби Українці якнайскорше здобули і збудували Соборну Українську Державу.

Предс. відчитав лист від литовського священика, о. Жукавсказа, котрий не міг прибути на віче й висказав співчуття зприводу повішених Ляхами українських героїв.

Професор Онуфрій Рибачок відчитав потім по англійськи резолюції, які принято й вислано до Ліги Націй, Вашинґтону, Лондону і Парижа.

По принятті резолюцій забрав слово ґенерал Сікевич. Бесідник згадав про всі закутини наших українських земель. Надмінив, що дуже тішиться, коли бачить таке гарне число молодіжи та так гарно зорґанізованих і старих і молодь. Це каже вірити, що вже в короткому часі повстане Соборна Українська Держава.

Предс. Т. Свистун подякував бесідникам, жертводавцям і всім присутним за численну участь та за взірцеве поведення й спокій на вічу. На закінчення відспівано „Ще не вмерла Україна" і „Не пора"

На вічу був гарний настрій. Бесідників витали дуже сердечно, особливо литовського гостя та ґенерала В. Сікевича.

М. Рибак,

С. Слободян,

М. Рутецький,
секретарі віча.

З судової практики.

Василь Бешкетник став перед судом за те, що потурбував на підпитку Івана Порубаного. Суддя засудив Василя на тиждень арешту. Але Василь борониться, кажучи: „Я не був пяний, лише підохочений". Суддя на це каже: „То щось іншого. Я не засуджую вас на тиждень, а лише на сім днів". І Василь приняв кару.

The Sport Whirl.

PHILADELPHIA, PA.

For the Championship of Eastern, Pa.

Dreams do come true, especially for the basketball fans of Philadelphia. March 17, 1933, is long to be remembered, for on this day the undefeated Northampton, Pa., Ukrainian basket ball teams travelled seventy miles to the Quaker City to play the strong Ukrainian Cossacks for the mythical Ukrainian Basketball Championship of Eastern Penna. As Northampton was undefeated up state and the Cossacks defeated another Ukrainian team from Philadelphia, together with Chester's refusal to meet the Cossacks, it is only obvious why the managers of both teams took the liberty of calling this game a championship affair.

In the first game of the evening, the Northampton Reserves played the Phila. U.A.Y.C. and after a hard fought battle, the latter emerged the victor by the score of 28—21.

The second game brought together the varsity fives. The N'ton offense depended chiefly on Smaller, 6'6" pivot man, and the eagle-eyed forward, Hudick. Coach Sawka's Cossacks had to their credit the fast passing attack. The first half of the game was played in the Eastern League style and the score stood at 22-16, in favor of the Cossacks.

The second half was played in the Intercollegiate style and found the Cossacks gradually pulling away toward a commanding lead, to win the game and together with it the aforesaid championship, by the score of 44-29.

Strange as it seems, both the coach and the manager of the victorious teams were former Northamptonians.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(5)

Великий повітроплав легко піднісся в повітря. Тарзан зробився начальником цілої виправи, а Джесон Ґрідлі був його помічником. Крім великої вправної залоги на повітроплаві були ще Вазири в числі 20 вояків, яких Тарзан узяв з собою як узброєну силу. Капітаном повітроплава був Зупнер, який звернув увагу Тарзана та інших на те, що корабель побудований ідеально. Він слухав найменшого дотику керми, що було дуже важне.

„Нащо ми взяли з собою більше людей ніж потрібно? Це трохи переладовує наш корабель", говорив капітан Зупнер. „Може й забагато людей, але ми потребуватимемо їх, бо летимо в невідомі краї. Не знаємо, що нас там стріне й чи не доведеться нам з кимсь там битися", відповів Тарзан. Повітроплав летів тепер дуже високо. Повітря було спокійне й все здавалося таке мирне, що годі було думати, що колись цим людям доведеться воювати, чи битися з кимнебудь.

Нарешті повітроплав наблизився до Північного моря й почав лет над ним. Далеко на всі сторони простяглися величезні простори ледових та снігових піль. Та ось інструменти показали, що дирижабль наближається до північного бігуна. Отут скоро буде видно, чи теорія Джесона Ґрідлія правдива, чи ні. Всі офіцири повітроплава пильно слідкували за інструментами, щоб точно означити момент, коли повітроплав опиниться над бігуном.

Джесон Ґрідлі вірив, що заглибина в землі знаходиться не на самому бігуні, а трохи на боці від нього, десь у східньому напрямі. Тарзан дав пораду капітанови летіти наскільки можна нижче, щоб ліпше бачити поверхню землі. Пять годин повітроплав летів у східньому напрямі. Всі слідкували пильно за інструментами й машинами, а Тарзан та Ґрідлі шукали якихось ознак заглибини. Несподівано капітан побачив, що повітроплав чомусь дуже скручує вбік.